

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 360/2020
24.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Верослав Гарић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ ДОО ..., кога заступа пуномоћник Драгица Брајушковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3713/18 од 22.08.2019. године, у седници одржаној 24.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3713/18 од 22.08.2019. године у усвајајућем делу тужбеног захтева и одлуци о трошковима поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву, Судска јединица у Врњачкој бањи П1 875/18 од 13.09.2018. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи решење о отказу уговора о раду број .. од 09.04.2012. године и тужени обавезе да тужиоца врати на рад, као неоснован. Ставом другим изреке тужени је обавезан да тужиоцу на име мање плаћене отпремнине исплати износ од 133.836,62 динара са законском затезном каматом од 08.05.2012. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 344.600,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке о трошковима до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3713/18 од 22.08.2019. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је усвојен тужбени захтев и поништено решење о отказу уговора о раду број .. од 09.04.2012. године и тужени обавезан да тужиоца врати на рад, а одбијен тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име мање плаћене отпремнине исплати износ од 133.836,62 динара са законском затезном каматом од 08.05.2012. године до исплате, као неоснован. Тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 289.100,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке о трошковима до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у усвајајућем делу тужбеног захтева и одлуци о трошковима поступка, тужени је благовремено изјавио

ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешено и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Без утицаја су ревизијски наводи о битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези чланова 7. став 2. и 230. став 1. ЗПП, учињеној у поступку пред другостепеним судом, с обзиром да је другостепени суд одлучивао на основу чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био у радном односу на неодређено време код туженог по уговору о раду број .. од 31.05.2000. године на пословима шивача рубља све до 28.06.2011. године, када је анексом уговора о раду премештен на послове комбисте који подразумевају продају робе туженог на терену и утврђен му је коефицијент зараде од 1,00. Наведене послове је обављао све до 07.04.2012. године када му је престао радни однос на основу решења о отказу уговора о раду. Тужиоцу је исплаћена отпремнина због престанка радног односа према обрачуну минималне зараде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду налазећи да је законито, јер је тужени угасио сектор у оквиру свог привредног друштва у коме је тужилац био запослен, те да су отказани уговори о раду како тужиоцу тако и свим запосленима у том сектору, па је тужени у обавези да тужиоцу исплати разлику отпремнине која је обрачуната и исплаћена на основу минималне зараде јер је тужилац примао већу зараду која му је исплаћивана на руке.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и поништио као незаконито решење о отказу уговора о раду и туженог обавезао да тужиоца врати на рад, полазећи од неспорне чињенице да је тужилац у време престанка радног односа обављао послове комбисте (комби – продаје), а да је отказ уговора о раду дат тужиоцу у односу на послове радника у магацину због престанка потребе за његовим радом. Зато је првостепени суд извео погрешан закључак да је предметно решење законито јер је угашен сектор у оквиру привредног друштва туженог у коме је тужилац био запослен.

По оцени Врховног касационог суда становиште другостепеног суда је правилно.

Према одредби члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/05, 54/09,) која је важила у време доношења предметног решења о отказу уговора о раду тужиоцу, послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за

обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Послодавац овакву одлуку доноси када код њега наступе економске, технолошке и организационе промене. Спровођење ових промена спада у аутономну и самосталну област деловања предузећа па парнични суд не може да цени њихову целисходност и оправданост у радном спору. Међутим, одредбама чланова 153.-158. Закона о раду прописан је начин утврђивања вишка запослених код послодавца и мере које треба да предузме, као и када је, с обзиром на укупан број запослених и број запослених који су вишак, неопходно доношење програма и поступак његовог доношења. У спору у коме се испитује законитост отказног разлога из наведене законске одредбе, на послодавцу је терет доказивања постојања ових промена и последица до којих оне доводе (смањење потребе за радом или укидање радних места).

У конкретном случају тужиоцу је отказан уговор о раду на пословима радника у магацину због престанка потребе за његовим радом, па како је неспорно да је у време доношења оспореног решења тужилац обављао послове комбисте (комби – продаје), неосновани су наводи ревизије да наведена чињеница није била битна за оцену законитости овог отказног разлога. Супротно наводима ревизије, у односу на конкретно радно место се цени да ли је отказни разлог оправдан, па тужени на коме је био терет доказивања није доказао постојање оправданог отказног разлога и законитост процедуре давања отказа тужиоцу по основу технолошког вишка. Имајући у виду утврђено чињенично стање и материјално право које у конкретном случају треба применити, правилно је другостепени суд закључио да је оспорено решење незаконито са становишта његове садржине и датих разлога за отказ, па је без утицаја позивање ревидента на своје наводе изнете у поступку да је радно место на коме је тужилац радио у време доношења оспореног решења укинута. Правилно је одлучено и о захтеву тужиоца за враћање на рад, као правне последице незаконитог отказа, сагласно члану 191. став 1. Закона о раду.

На основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић